

Οδηγίες προς τους Δήμους

του Συλλόγου Ελλήνων Συγκοινωνιολόγων για την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας (EEK)

Τί είναι η Ευρωπαϊκή Εβδομάδας Κινητικότητας

Η Ευρωπαϊκή Εβδομάδας Κινητικότητας - EEK διοργανώνεται κάθε χρόνο 16-22 Σεπτεμβρίου, με στόχο να προωθήσει τη βιώσιμη μετακίνηση, ήτοι την ενεργή μετακίνηση (περπάτημα, ποδήλατο), τη χρήση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς και γενικά την ορθολογική μετακίνηση ανθρώπων και αγαθών. Η EEK έχει καθιερωθεί από το 2002 ως ο σημαντικότερος θεσμός σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την προαγωγή βιώσιμων προτύπων κινητικότητας και κατ' επέκταση τη διαμόρφωση και ανάπτυξη περιβαλλοντικού ήθους. Σκοπός είναι η κινητοποίηση των τοπικών αρχών και άλλων φορέων για υλοποίηση δράσεων που αφορούν στην εισαγωγή και προώθηση βιώσιμων τρόπων μεταφοράς, μόνιμων ή προσωρινών μέτρων, ενθάρρυνση συμμετοχικών διαδικασιών για τη βελτίωση των αστικών μετακινήσεων.

Εκατοντάδες Δήμοι από όλη την Ευρώπη συμμετέχουν στην καμπάνια της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Κινητικότητας κάθε Σεπτέμβρη, με κορύφωση των εκδηλώσεων την «Ημέρα Χωρίς Αυτοκίνητο» στις 22 Σεπτεμβρίου, κατά τη διάρκεια της οποίας καθορίζονται ειδικές αστικές ζώνες, όπου απαγορεύεται η κυκλοφορία ιδιωτικών αυτοκινήτων και δίνεται χώρος σε πεζούς, ποδηλάτες, πατίνια και δημόσιες συγκοινωνίες.

Ευρωπαϊκή Εβδομάδας Κινητικότητας 2024

Κάθε χρόνο, η EEK εστιάζει σε διαφορετικά θέματα που συνδέονται με τη βιώσιμη αστική κινητικότητα. Για το 2024, έχει επιλεγεί ως θέμα ο «**Διαμοιραζόμενος Δημόσιος χώρος**»

(Shared Public Space). Ο δημόσιος χώρος αποτελεί σημαντικό στοιχείο του συνολικού αστικού τοπίου και του ορθολογικού αστικού σχεδιασμού, φιλοξενεί πολλαπλές λειτουργίες και αποφέρει πολλά οφέλη στην κοινωνία. Στον διαμοιρασμένο δημόσιο χώρο οι άνθρωποι, τα μέσα μεταφοράς και οι δραστηριότητες θα πρέπει να συνυπάρχουν με ασφάλεια και άνεση.

Ποιοι συμμετέχουν στην ΕΕΚ

Η βιώσιμη διαχείριση του δημόσιου χώρου περνά μέσα από την αντίληψη της πόλης ως ενιαίας οντότητας και θα επιτευχθεί μόνο μέσα από τη συνεργασία των φορέων της, των πολιτών και της κεντρικής εξουσίας και την εφαρμογή μέτρων και πολιτικών που ενισχύουν τους περιβαλλοντικά φιλικούς τρόπους μετακίνησης. Στόχος της ΕΕΚ είναι να φτάσει παντού το μήνυμα ότι ο δημόσιος χώρος ανήκει σε όλους και πρέπει να συνυπάρχουν αρμονικά μεταφορικά μέσα και χρήστες, χωρίς αποκλεισμούς.

Στο πλαίσιο της ΕΕΚ και με συντονιστές τους Δήμους, σας καλούμε να **κινητοποιήσετε** όσο περισσότερους φορείς και πολίτες μπορείτε. Συγκεκριμένα, σας καλούμε:

- να οργανώσετε δράσεις που αφορούν διάφορες ηλικιακές ομάδες, διαφορετικής κινητικότητας,
- να εμπλέξετε σχολεία, πανεπιστήμια και φορείς που παράγουν/έλκουν μετακινήσεις,
- να ενεργοποιήσετε παρόχους μεταφορικού έργου και να εργαστείτε μαζί τους για την προώθηση των ΜΜΜ.,
- να κινητοποιήσετε επιστημονικούς φορείς που θα ενημερώσουν το κοινό για τους δημόσιους χώρους μεικτής χρήσης και την ορθή συμπεριφορά μετακινουμένων,
- κινητοποιήστε Συλλογικότητες και ΜΚΟ που με εθελοντές και ενθουσιασμό θα συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση με υπαίθριες δραστηριότητες.

Δράσεις που μπορούν να οργανωθούν - Πού θα βρείτε πληροφορίες;

Ιδέες και υλικό στα ελληνικά μπορείτε να βρείτε από την επίσημη ιστοσελίδα της εκστρατείας: <http://www.mobilityweek.eu>

Μπορείτε ακόμη να επικοινωνήσετε με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και την Εθνική Συντονίστρια Βιώσιμης Κινητικότητας κα. Κ.Παπαδάκη (k.papadaki@prn.yreka.gr). Καλά παραδείγματα και βέλτιστες πρακτικές μπορούν να

εξαχθούν και από τις ήδη δραστήριες ελληνικές πόλεις σε ότι αφορά την ΕΕΚ π.χ. Βόλος, Ηγουμενίτσα, Θεσσαλονίκη, Σέρρες, Τρίκαλα, Ηράκλειο, Ρέθυμνο κ.ά.

Ανάλογα με την εμπειρία της πόλης (ή του φορέα σας) μπορείτε να οργανώσετε ενημερωτικές ημερίδες, υπαίθριες εκδηλώσεις στη θεματική της βιώσιμης κινητικότητας με οργάνωση ποδηλατοπορειών, προώθηση των τοπικών ΜΜΜ, εκδηλώσεις για μετακινούμενους μικρότερων ηλικιών σε συνεργασία με τις τοπικές διευθύνσεις εκπαίδευσης, επισκέψεις σε Πάρκα Κυκλοφοριακής Αγωγής, επίδειξη ασφαλούς οδήγησης ποδηλάτου στην πόλη, κ.ά. Αν η πόλη σας διαθέτει αυξημένο βαθμό «ωριμότητας» σε θέματα κινητικότητας, μπορείτε να αξιοποιήσετε την ΕΕΚ για να παρουσιάσετε ή να αποτιμήσετε τη στρατηγική κινητικότητας π.χ. δημόσιες διαβουλεύσεις ή ενημερωτικές εκδηλώσεις, ώστε να αποτιμήσετε σε ποια φάση υλοποίησης είναι το ΣΒΑΚ σας, ποια έργα ωριμάζουν, ποια μπορούν να υλοποιηθούν. Η ΕΕΚ ενδείκνυται για την πιλοτική εφαρμογή μέτρων που μπορούν να προχωρήσουν ως χαμηλού κόστους παρεμβάσεις.

Αξιοποιήστε την Εβδομάδα για να κάνετε συναντήσεις εργασίας με φορείς συναρμοδιότητας (π.χ. Περιφέρεια) συζητώντας στόχους έργων, υπηρεσιών που προάγουν τη βιώσιμη κινητικότητα και ελέγξτε την ωριμότητά τους.

Αξιοποιήστε την Εβδομάδα για να συναντηθείτε με κοινωνικούς εταίρους (π.χ. Εμπορικός Σύλλογος), την Τροχαία, με τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων, με συλλόγους περιπατητών ή ποδηλατιστών, φέρτε τους σε επαφή και επωφεληθείτε από συνέργειες στο ζήτημα της βέλτιστης διαχείρισης του δημόσιου χώρου.

Αξιοποιήστε την Εβδομάδα για συλλογή δεδομένων μετακινήσεων, για υπολογισμό δεικτών, για ανατροφοδότηση από τους πολίτες, ώστε να συνδιαμορφώσετε τις συνθήκες κινητικότητας στην πόλη σας.

Απαιτούμενοι Πόροι – Πηγές Χρηματοδότησης δράσεων - Υποστήριξη

Η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση για τη βιώσιμη κινητικότητα σε τοπικό επίπεδο χρειάζονται πρωτίστως ανθρώπινους πόρους με όραμα, μεράκι, διάθεση προσφοράς και εθελοντισμό. Πιθανή πηγή χρηματοδότησης είναι κονδύλια εκδηλώσεων, κονδύλια ευρωπαϊκών έργων για επικοινωνία και ευαισθητοποίηση κοινού, προσκλήσεις χρηματοδοτικών προγραμμάτων π.χ. Πράσινο Ταμείο, κλπ. Το κόστος των δράσεων συναρτάται από τη φύση, την εμβέλεια και τη διάρκεια αυτών. Ενδεικτικό κόστος δράσεων αποτελεί η σχετική χρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου για Δράσεις ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης διοργάνωση περιβαλλοντικών εκδηλώσεων έως

15.000 € ή η χρηματοδότηση του ΥΠΕΝ στο παρελθόν σε πόλεις δραστήριες στην ΕΕΚ της τάξεως των 10.000 €.

Ο Σύλλογος Ελλήνων Συγκοινωνιολόγων ενθαρρύνει και υποστηρίζει τις δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Κινητικότητας και μπορεί να παραχωρήσει την αιγίδα του (εφόσον μας επικοινωνήσετε τις δράσεις που θέλετε να κάνετε και εγγραφείτε στην πλατφόρμα mobilityweek) με βασικό στόχο την ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και δραστηριοποίηση των τοπικών αρχών, φορέων και πολιτών για την προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας και την αναβάθμιση μέσω αυτής, της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής διάστασης των πόλεων, ώστε να καταστούν αυτές περισσότερο ασφαλείς, προσβάσιμες και προσπελάσιμες από όλους, καθαρές, ήσυχες, οικονομικά ενδυναμωμένες.

Εκτός από τις τοπικές αρχές μπορούν επιπλέον, όλοι οι ενεργοί πολίτες, σύλλογοι, ΜΚΟ, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, κ.λπ. να συμμετέχουν με τις δράσεις τους, εγγράφοντάς τες στη διεύθυνση <http://www.mobilityweek.eu/about-mobilityactions/>

Σας θυμίζουμε ότι η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας είναι μία αφορμή για ταυτόχρονη ευαισθητοποίηση δήμων, φορέων και πολιτών σχετικά με τη βιώσιμη κινητικότητα. Η πραγματική στροφή προς τις βιώσιμες μετακινήσεις ωστόσο είναι πρόκληση της καθημερινότητας και σε αυτή την πρόκληση ο Σύλλογος Ελλήνων Συγκοινωνιολόγων είναι δίπλα σας πάντα.

Το Παράδειγμα του Δήμου Ηγουμενίτσας (1ο πανευρωπαϊκό βραβείο στην κατηγορία "Μικρές Πόλεις")

Ο Δήμος Ηγουμενίτσας συμμετείχε για πρώτη φορά στην Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας το 2017, όπου σε συνεργασία με τοπικούς φορείς, ανέλαβε δράσεις που είναι συναφείς με την καθαρή και ισότιμη αστική κινητικότητα και αναδεικνύουν την αναγκαιότητα να στραφούμε στη βιώσιμη ανάπτυξη και να επιδιώξουμε καθαρότερο περιβάλλον και καλύτερη ποιότητα ζωής για τους κατοίκους. Κατά τη διάρκεια της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Κινητικότητας ο Δήμος Ηγουμενίτσας επιδίωξε να προωθήσει μέτρα βιώσιμης μετακίνησης και να προσκαλέσει τους ανθρώπους να δοκιμάσουν εναλλακτικές λύσεις μετακίνησης και όχι το αυτοκίνητο. Σχεδιάστηκαν δραστηριότητες που ενεργοποίησαν όλες τις κοινωνικές ομάδες αλλά περισσότερο τους νέους που είναι διατεθειμένοι να αλλάξουν τρόπους μετακίνησης.

Για το Δήμο Ηγουμενίτσας η πρώτη συμμετοχή της στην ΕΕΚ αποτέλεσε μια αξιόλογη εμπειρία! Στόχος ήταν η ενίσχυση της βιώσιμης κινητικότητας της πόλης όχι απλά σε

θεωρητικό επίπεδο, με την ενεργοποίηση όλων οι κοινωνικών ομάδων, οι οποίες συμμετείχαν με ενθουσιασμό στη χρήση εναλλακτικών τρόπων μετακίνησης μέσα και γύρω από το κέντρο της πόλης.

Η ΕΕΚ ήταν μια ευκαιρία να ενισχυθούν οι συμμετοχικές διαδικασίες και η κοινωνικοποίηση των πολιτών. Μέσα από δράσεις, έγινε αντιληπτό με ευχάριστο τρόπο ότι είναι εφικτό ν' αλλάξει η θεώρηση των κατοίκων για την πόλη.

Διαπιστώθηκε ότι ενώ η διενέργεια της ΕΕΚ ξεκίνησε ως "ευχάριστες και διασκεδαστικές εκδηλώσεις", αυτή μετατράπηκε σε μια σημαντική βράβευση για τη μικρή πόλη της Ηγουμενίτσας. Διεκδίκησε και κατέκτησε στις Βρυξέλλες το βραβείο στην κατηγορία "**Μικρές Πόλεις**" για τις δράσεις που υλοποίησε κατά την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας 2017 και παράλληλα αποτέλεσε το *Εθνικό Επίκεντρο για την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Κινητικότητας 2018*. Γιατί τελικά, μικρές πόλεις μπορούν να διεκδικήσουν μια θέση ανάμεσα σε πόλεις που έχουν ήδη καταφέρει μεγάλα επιτεύγματα στον τομέα της βιώσιμης κινητικότητας και της προστασίας του περιβάλλοντος εν γένη. Για ν' αλλάξει η πόλη μας, πρέπει πρώτα ν' αλλάξουμε εμείς.

